

PIKAKUVIA RUHRIN ALUEEN ELÄMÄSTÄ

Amerikalaisen kaivosmiehen kertoman mukaan.

OKO eilisen päivän odotin”, lausui eräs toverini, joka työskentelee yhdessä takäläisistä kaivoksista, ”sopivaa tilaisuutta viedäkseni puoli tonnia kivihiiltä kaivoshuoneelta kotini kellariin. Vihdoin, tuossa kahdeksan ajoissa illalla, näytti kaikki turvalliselta ja minä aloitin matkani. Mutta mitä vielä, yht’äkkiä kuulin santarmin huutavan: Hola! Hola! Samalla minuutilla olin santarmien ympäröimänä. ”Mitäs te tahdotte? Tämähän on minun kivihiiltäni! Olen siitä maksanut hinnan. Ilman sitä perheeni joutuu tänä talvena kärsimään ja värjäymään vilussa”. Noin minä koetin selittää. Mutta kaikki oli turhaa. ”Nichts verstehn, nichts verstehn”, (En ymmärrä, en ymmärrä) oli kaikki, mitä heillä oli minulle sanottavaa. Vihdoin pääsin vapaaksi, mutta kivihiileni menettäneenä”.

Nämä, santarmien toimeenpanemat, jokapäiväiset varkaudet, joiden uhreiksi joutuvat kaivostyöläiset, kun yrittävät viedä lämmitysaineita kotiinsa, epäilemättä ovat yhtenä suurimpana syynä siihen, että Ruhrin alueen asukkaat suurimmalta osalta ovat katkeralla mielellä. Ihmiset yleensä selittävät nämä tapaukset vastakohtiksi kaikille niille lupauksille, joita sotilasvallan taholta tehtiin puhumalla ja kirjoittamalla. Lämmitysaineiden saannin vaikeutta riittänee kuvaamaan jo yksin sekin, että monet, tuhannet, kaivostyöläiset ovat neuoneet takkiensa sisälle erikoiset taskut, joissa kuljettavat, jos onnistuvat, kivihiilen muruja kotiinsa — lämmitysaineksi.

Vilua ja nälkää käytetään viimeiseen rajaan saakka keinoina, joiden avulla yritetään lannistaa kaikki tahdonvoima Ruhrin asukkailta, jotta nämä laskeutuisivat isäntänsä edessä polvilleen ja antautuisivat ilman minkäänlaisia ehtoja. Pari päivää sitten, kävellessäni kadulla, minä huomasin erään leipuriliikkeen akkunalla ilmoituksen, jossa selitettiin, että ”kivihiilen puutteen takia emme voi myydä leipää”. Tuollaiset ilmoitukset suututtavat yhä enemmän nälkiintynyttä kansaa. Suuret joukot, käsittämättä täydellisesti mistä kaikki tämä on johtunut, luulevat Ranskan yksin olevan syyllisen. Viha ja inho lisääntyvät, kosta toivova henki elpyy. Varmasti, Ruhrin alueelta löytyy paljon, liiankin paljon ihmisiä, jotka ajattelevat samalla tavalla, kuin eräs pienliikkeen omistaja, joka lausui: ”Kaikki, mitä minä osaan ajatella, sisältyy siihen, että meidän saksalaisten täytyy joskus olla noiden ranskalaisten yläpuolella, jos kerran Jumala on olemassa meidän kaikkien yläpuolella.”

Suurin osa ruokatarpeista, jotka kulutetaan Ruhrin alueella, tuodaan ulkoapäin. Täälläkin on pieniä puutarhoja, eli peltotilkkuja, joissa kasvatetaan juurikasviksia ja viljaa, mutta kaivoksia ja tehtaita on niin tiheässä, että niiltä ei ole jäänyt paljoakaan maata viljeltäväksi. Senjälkeen, kun rautatiet miehi-

MINKÄHÄN TIEN ”VANHA FRITZI” OTTAA

tettiin ranskalaisilla, tai muualta tuoduilla työläisillä, alettiin ruokatarpeita kuljettamaan kuorma-autoilla ja muilla kojeilla. Melkein poikkeuksetta aina, kun ruokatarpeiden kuljetus tavalla tai toisella häiriytyy, tarkoittaa se sitä, että on odotettavissa nälkämellakoita, joista syy vierytetään kommunistien, eli muiden radikaalien harteille.

Kaikesta tästä ei voida syyttää yksin Ranskaa. Tunnustettavasti Ranska väittää väärin siinä, kun se yrittää selittää, ettei Ruhrin alueen teollisuuksien pysähtymisellä ole mitään yhteyttä vallitsevan kurjuuden kanssa. Markan arvon nopea laskeutuminen voidaan selittää yhdeksi, ehkä suurimmaksi syyksi Ruhrin kurjaan elämään. Markan arvon jatkuva ”hyppiminen” on saattanut ihmiset osalta ”puoli-hulluiksi”.

Erään kerran, katsellessani kaduilla liikkuvia väkijoukkoja, kysyin järjestyksen valvojalta: ”Kétä ovat kaikki nuo ihmiset?” — ”Nuo ihmiset”, vastasi järjestyksenvalvoja, ”yksinkertaisesti ovat perheitä, jotka todellisesti tavalla tai toisella ovat onnistuneet saamaan viikkopalkkansa, eli työttömyysavustuksensa, Ranskan sotilaiden ja urkkijain huomamatta. Nyt ne yrittävät tuhata jokaisen pennin noista rahoistaan. Tänä aamuna dollarilla sai 20

miljoonaa markkaa. Nyt sillä voi ostaa 40 miljoonaa markkaa. Jos ruokatavarakaupat ehtivät tyhjeneeseen tai sulkevat ovensa tänäiltana, niin nuo ihmiset voivat empimättä tuhata kaiken rahansa, vaikkapa turhuuksiinkin, sillä huomenna, kun ruokatavarakaupat avataan, voi asiat olla niin, ettei markalla ole mitään arvoa."

Tämä luonnollisesti tarkoittaa sitä, että kuusi eli kaksitoista tuntia sen jälkeen, kun perheet ovat saaneet tehtaista ja kaivoksista maksunsa, eli jollain "salaisella takakujalla" työttömyysavustuksensa, kaikki ovat kuluttaneet rahansa. Useat työnantajat ovatkin järjestäneet asiansa siten, että työläisille annetaan "Zwischengeld" (maksujen välillä) rahojaa, jottei nämä kokonaan uuvu nälkään.

Eräänä aamuna, yövuorojen työstäpalaamisen jälkeen, minä istuin yhdessä Essenin rohdoskaupoista. Suurin osa ostajista halusi kynttilöitä, sillä kaupungin kaasutehdas oli jostakin syystä pysäytetty. Joillekin ostajista myyjä vastasi: "Kyllä, yksi miljoona, olkaa niin hyvä." Toisille sitävastoin sanottiin: "Kaikki myyty". — "Ollaksemme tasapuolisia kunteillemme, meidän ei sovi antaa kenellekään enempää kuin kaksi kynttilää", selitti yksi myyjistä.

Rohdoskaupoissa usein huomaa järkyttäviä näkyjä. Toisinaan tapahtuu siten, että joku iäkäs nainen tulee ja kysyy jotain perin jokapäiväistä lääkettä, mutta kuultuaan hinnan, jota odottaa kuin kuolemantuomiota, hän kääntyy nopeasti ympäri ja kyynelleet silmissä polstuu.

Kaivostyöläisillä on nykyään käytännössä jonkinlainen peruspalkka, jonka lisäksi annetaan joku viisi määrä, jonka uskotaan edustavan markan keskimääräistä arvoa kuluneen viikon aikana. Voi tapahtua niin, että kaivostyöläiset, joiden palkka viime viikolla oli yhdeksän miljoonaa markkaa päivältä, saavat tällä viikolla viisitoista miljoonaa markkaa päivältä. Kaivostyöläiset eivät kuitenkaan voi tämänkään palkkain maksutavan kautta kohottaa ostokykyään. Kauppiat myös osaavat "kertomataulun ulkoa" ja ovat niin nopeita sitä käyttämään, että hinnat aina juoksevat hyvässä matkaa edellä palkkoista.

"Sodan aikana", selitti eräs nainen, joka pienen ruukkunsa kanssa odotti maitomyymälän avautumista, "me elimme ilman perunoita. Kuukausi sekensa jälkeen kului ettemme saaneet muuta kuin sotoketjuja jäljennöksiä ruokatavaroina. Mutta nykyään kuitenkin on tilanne sitäkin huonompi. Mieheni, joka on terästyöläinen, selitti, että jos hän varmasti tietäisi tällaisen tilanteen jatkuvan seuraavat kymmenen vuotta, niin viipymättä tekisi hän kaikesta lopun — oman käden kautta".

Kurja myös on niinkutsuttujen henkisten köyhälistöläisten asema. Opettajain, yliopistojen professorienkin, kuukausipalkat voivat nimellisesti olla miljoonia markkoja. Mutta käytännöllisesti ei niillä ole minkäänlaista merkitystä, jollei niitä jatkuvasti koroteta. Hallitus näyttää olevan perin hidas silloin, kun on kysymyksessä palvelijain palkkain ylentäminen. Kuvaukseksi näiden sivistyneiden luokkaan

kuuluvain aineiden asemasta, voitane mainita eräässä kaupungissa oleva yhdistys. Tämän seuran jäsenet, pitään kiinni entisistä "hyvistä" säätytavoista, kokoontuvat iltasin seurahuoneellensa, juttelemaan "menneistä ajoista" ja päivän tapahtumista, mutta melkein kaikilla on mukanaan "omat eväät", joten palvelijain tarvitsee laittaa vieraille vain vettä. Joissakin harvoissa, "onnellisissa", tapauksissa joku voi uhrata muutaman lasin olutta.

"Me vilpittömästi toivomme", selitettiin erään huomatuksen kansalaisen kuolinilmoituksen lopussa, "että lahjain antamista kukkain muodossa vältettäisiin ja niiden asemasta lähetettäisiin rahaa, sillä me emme ole kykeneviä muulla tavalla suorittamaan hautauskustannuksia". Hyvin usein nykyään joudutaan kunnallisilla varoilla haudamaan sellaisenkin henkilöiden ruumiit, jotka ennen tunnettiin hyvinvoipina kansalaisina.

Tilanteen ahtaus — kurjuus — näyttää merkkijän kaikella tavalla. Viime heinäkuussa syntyi Ruhrin alueella suhteellisesti vähemmän lapsia, kuin vuonna 1916, jolloin sota oli kuumimmillaan. Kuolevaisuus on nykyään suurempi, jokaista tuhatta asukasta kohden, kuin koskaan ennen.

Eräänä päivänä huomasi suuren joukon ihmisiä yhden tunnetun sanomalehtipainon edustalla. Aloin ihmettelemään, kuinka kaikki nuo voivat ostaa tuon kalliin lehden. Lähempi tarkastukseni kuitenkin totesi, että joukko oli lukemassa "päivän uutisia", ilmoitustaululle kiinnitetystä lakaateista.

"Häh", lausui yksi työläinen, "ostaa sanomalehti minun nykyisellä palkallani, jolla täytyisi antaa hoito kipeälle vaimolleni ja kolmelle lapselle, joiden tulisi olla kauluissa, niiden ranskalaisten sotilaiden sijalla, jotka niissä parhaillaan majailevat".

Kaiken tämän nälän ja kurjuuden keskellä ei ole hyvä olla amerikalaisena. Tämä ei tarkoita sitä, että nämä ihmiset olisivat vihamielisiä. Ollessani kaivoksen pesuhuoneessa, ensimmäisen työpäiväni illalla, luulin jotain tulevan tapahtumaan. Yksi työläisistä huomasi minut ja lausui toverilleen: "Katsokaa! Tämä mies ei ole kaivostyöläinen. Mitä tekemistä hänellä on täällä". Selitettyäni tarkoitukseni, kiersi sana ympäri: "Tulkaa ja katsokaa tätä miestä! Joukkoomme on tullut amerikalainen dollarikuningas". Sen jälkeen on jokapäiväiseksi kohtaukseksi pesulaitoksessa tullut se, että noin kaksi- tai kolmekymmentä alastonta eli puolialastonta miestä kokoontuu ympärilleni, kyselemään yhtä ja toista Amerikan työläisten elämästä.

"Miksi ei Amerika aja ranskalaisia pois tältä alueelta, jotta me voisimme ostaa teidän raaka-ainettaanne? Miksi ei teidän dollarinne lakkaa jatkuvasta kohoamisestaan, josta aiheutuen meidän markkamme arvo kutistuu alati pienemmäksi? Kuinka paljon Amerikan kaivosmies saa päivässä palkkaa? 'Seitsemän ja puoli dollaria', minä vastasin. 'Mitä! Seitsemän ja puoli dollaria. Yhdeksänkymmentä miljoonaa markkaa! Yhdeltä päivältä! Hyvä jumala.' — Mitä vielä, ei Amerikan kaivosmiehillä ole kiitettävää elämä.